

GR-2004/008/057/9001-1201
जर्मन अर्थसहाय्य कार्यक्रमांतर्गत प्रकल्प
कार्यक्षमतेने राबविण्यासाठी विविध स्तरावर
समित्या स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र. लपाधी २०१८/प्र.क्र.१६/१८/जल-१,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक :- २० जानेवारी, २०००.

पहावे :- मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्था.स्तर) पुणे यांचे पत्र जा.क्र. मुअ/स्था.स्तर/जपका/
तपिगा/१८/१ दि.३.१.१७.

पृथ्वीपटीका :-

१. महाराष्ट्रात जर्मन सरकारच्या अर्थसहाय्याने ०-२५० हे. सिंचन क्षमतेच्या १६ जिल्ह्यातील निवडक लघु पाटबंधारे योजना राबविण्यात येणार आहेत. पहिल्या टप्प्यात प्रायोगिक तत्वावर ६ जिल्ह्यातील सुमारे २५ योजना राबविण्यात येणार आहेत. त्यासाठी आगामी ५ वर्षात सुमारे १३० कोटी अर्थसहाय्य अर्थीकृत आहे.
२. त्यासाठी सध्या कॅम्पलॅट, नैदरलँड व जर्मनी असेलसह मुंबई यांनी प्रोग्रॅम प्रीपॅरेशन रिपोर्ट तयार केला. सदर अहवालात प्रकल्प राबविण्याची कपरेचा व मार्गदर्शक तत्वे विहित केली आहेत. त्याअनुषंगाने सदर प्रकल्प राबवितांना शासन यंत्रणेतील उच्च स्तरापासून ते निम्न स्तरापर्यंत कार्यपद्धती व कार्यक्रमाच्या संनियमनास्तव विविध स्तरावर समित्या स्थापन करण्याबाबतची आवश्यकता प्रतीपन्न केली आहे. या अहवालावर आधारित जर्मन सरकारने भारत सरकारशी ३२ डिसेंबर १९९८ ला करारनामा केला. तद्नंतर ११ मे १९९९ ला महाराष्ट्र शासनाशी करारनामा करण्यात आला. या करारानुसार वर नमूद केल्यानुसार विविध स्तरावरील समित्या स्थापन करण्याची आवश्यकता आहे. तद्नुषंगाने विविध स्तरावरील समित्या स्थापन करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचारार्थीन केला.

शासन निर्णय

आता या शासन निर्णयान्वये जर्मन अर्थसहाय्य कार्यक्रमांतर्गत योजना राबवितांना संबंधित योजनांसाठी खालीलप्रमाणे समित्या स्थापन करण्याच्या निर्णय घेण्यात येत आहे. तद्नुषंगाने विविध स्तरावरील समित्या, त्यांचे सदस्य, अधिकार, कार्य व वृत्तिस्थे यांचा तपशिल खालीलप्रमाणे राहिल.

३. संस्थापन समिती -

स्थळ:- मंत्रालय, मुंबई

या बैठकीस बैठक बोलाविण्यात येईल त्यावेळेस उपस्थित असलेले जेष्ठ सचिव त्या बैठकीचे पदस्थिज अध्यक्ष राहतील.

- १) सचिव, जलसंधारण विभाग
- २) सचिव, पाटबंधारे विभाग

अध्यक्ष
सदस्य

३) सचिव, वित्त विभाग	सदस्य.
४) सचिव, नियोजन विभाग	सदस्य.
५) सचिव, कृषी विभाग	सदस्य.
६) शासनाने नियुक्त केलेला पाणी वाटप संस्थेचा एक प्रतिनिधी.	सदस्य.
७) पाणी व्यवस्थापनाचा अनुभव असलेला व शासनाने नियुक्त केलेला सेवाभावी संस्थेचा शिर्ष प्रतिनिधी.	सदस्य.
८) सहसचिव जलसंधारण/उपसचिव/अवर सचिव	सदस्यसचिव.

३.१ समितीचे अधिकार :-

१. योजनेच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे.
२. प्रशासकीय मान्यतेच्या अनुषंगाने आवश्यक भंडार साहित्याच्या खरेदीसाठी मंजूरी प्रदान करणे.
३. आवश्यकता वाटल्यास कार्यक्रमाच्या कार्यक्षम सनियंत्रणासाठी अशासकीय सहाय्यागाराची व प्रशिक्षण संस्थांची नेमणूक करणे.
४. सुकानू समितीच्या सेवासहानी इतर स्तरावरील समितीच्या बैठकीस हजर राहण्याचे अधिकार राहतील.
५. देशांतर्गत/देशाबाहेरील प्रशिक्षणाच्या कार्यक्रमास मान्यता देणे.

३.२

कार्य व उद्दिष्ट्ये:-

१. कार्यक्रमांतर्गत प्रकल्पाचे शासन स्तरावर सनियंत्रण व नियोजन करणे.
२. अर्थसहाय्य कार्यक्रमासंबंधी सहाम सहाय्य कार्याच्या व आर्थिक तरतूद मंजूर करणे.
३. कार्यक्षम कार्यक्षम कोसम्वित कारणासाठी वेळोवेळी येणाऱ्या अडचणी वर राज्यस्तरीय समितीस उपाय सुचविणे व प्रगतीबद्दल प्रत्येक सहामाहीत आढावा घेणे.

४.

राज्यस्तरीय समिती:-

स्थळ:- मुख्य अभियंता कार्यालय.

अ.क्र.	सदस्याचे नाव	समिती पद
१.	मुख्य अभियंता, ल. पा. स्था. स्तर) पुणे.	अध्यक्ष.
२.	सर्व संबंधित अधिकारी अभियंता. (पुणे/अभियंता/आस्थापक/नासिक)	सदस्य.
३.	शक्य असल्यास प्रकल्पविहीन सेवाभावी संस्थेचा प्रतिनिधी. (समिती स्थापनेनंतर)	
४.	पाणी वाटप संस्थांचा प्रतिनिधी (समिती स्थापनेनंतर)	
५.	कार्यकारी अभियंता, ल. पा. (स्था. स्तर) विभाग. जर्मन अर्थसहाय्य कक्ष पुणे.	सदस्य सचिव.

४.१

कार्य व उद्दिष्ट्ये:-

- १) घोरणात्मक पातळीवर कार्यक्रमांतर्गत सर्व प्रकल्पांचे कामकाजाचे संयोजन करणे.
- २) कार्यक्रमांतर्गत प्रकल्पांना सुकानू समितीकडून प्रशासकीय मंजूरी मिळवून देणे.

- ३) नियुक्त अशासकीय संस्थाच्या कामकाजासंबंधी प्रस्तावांना मजूरी देणे तसेच प्रशिक्षण कार्यक्रम प्रस्तावित करणे.
- ४) विभागीय स्तरीय समितीच्या कामकाजावर वेळोवेळी व सहाय्य करणे.
- ५) प्रकल्पाच्या बांधकामासाठी आवश्यकतेप्रमाणे कार्यन्वयन यंत्रणा, सिबी मुरविणे.
- ६) सुकाणु समितीमार्फत सल्लागार, प्रशिक्षण संस्था इ.ची नियुक्ती करणे व त्यांची मदत घेणे.
- ७) प्रकल्पाच्या प्रगती व गुणनियंत्रणाच्या तांत्रिक अडथळा घेणे.
- ८) सुकाणु समितीच्या आदेशाचे पालन करणे.

विभागीय स्तरीय समिती (विभागवार वंगवेगकी)

(पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नाशिक)

अ.क्र.	सदस्याचे नाव	समिती मंडळ
१.	अध्यक्ष (सहाय्यक)	सहाय्यक
२.	कार्यकारी अधिकारी (सहाय्यक) व सहाय्यक	सदस्य
३.	कार्यकारी अधिकारी (सहाय्यक) व सहाय्यक	सदस्य
४.	(संबंधित माहितीसाठीील त्या क्षेत्रातील कार्यकारी अधिकारी)	
५.	शक्य असल्यास प्रकल्पनिहाय सेवाभावी संस्थेचा प्रतिनिधी	सदस्य
६.	(समिती स्थापनेनंतर)	
७.	जिल्हा पातळीवर प्रकल्पनिहाय पाणीवाटप संस्थेचा प्रतिनिधी	सदस्य
८.	(समिती स्थापनेनंतर)	
९.	सहाय्यक अधिकारी (सहाय्यक)	सहाय्यक
१०.	इतर क्षेत्रातील अनुभवी व्यक्तीस आवश्यकतेनुसार निमंत्रित सदस्य म्हणून बैठकीस बोलाविता येईल.	

कार्य व उद्दिष्ट्ये:-

- १) सुकाणु समिती व राज्यस्तरीय समितीच्या आदेशाचे पालन करणे.
- २) विभाग पातळीवर सर्व प्रकल्पांचे नियोजन व समन्वयन करणे.
- ३) जिल्हा स्तरीय उपसमितीकडून प्राप्त झालेले माहितीसंग्रह करणे.
- ४) जिल्हा स्तरीय उपसमितीकडून प्राप्त झालेले अडथळांची सोपविलेकी व योग्य कार्यवाही करणे.
- ५) प्रकल्पासंबंधी प्रेमारीक, वार्षिक, मासिक व आर्थिक आराखडा तयार करणे त्यानुसार प्रकल्पाचे कार्यन्वयासाठी कार्यक्रम विहित करणे.
- ६) वित्तीय बँकेशी समन्वय साधणे.
- ७) प्रकल्पासंबंधी आर्थिक आढावा घेणे व आर्थिक व्यवहारावर प्रशासकीय नियंत्रण ठेवणे.
- ८) प्रकल्पासंबंधी बाह्य संस्था (उदा. म. रा. वि. मंडळ, भूसंपादन खाते इ.) यांच्याशी समन्वय / संपर्क साधून प्रकरणाचा त्वरित निपटारा होण्यास्तव पाठपुरावा करणे.
- ९) सनियंत्रण संस्था (उदा. राज्यस्तरीय समिती, प्रकल्प निर्मिती कक्ष इ.) यांच्याशी समन्वय साधून वेळोवेळी अडथळां सादर करणे, तसेच विभाग स्तरावरील योजनांचे सनियंत्रण करणे.
- १०) प्रशिक्षण कार्यक्रमासंबंधी तसेच त्याचे करार करणे विषयी जिल्हा स्तरीय उपसमितीच्या सहाय्याने समन्वय साधून समितीने व सनियंत्रण करणे.

- ११) राज्य स्तरीय समितीकडून ठरलेल्या झालेल्या प्रकल्प निधीचे संबंधित कार्यकारी संस्थांना वाटप करणे.
- १२) प्रकल्पांच्या बांधकामाची प्रगती व गुणनियंत्रण साधणे व मासिक आढावा घेणे.

१. जिल्हा उपसमिती (जिल्हाभार वेगवेगळी)

अ.क्र.	सदस्याचे नाव	समिती पद
१.	कार्यकारी अभियंता, ल. पा. (स्वा. स्तर) विभाग	अध्यक्ष.
२.	कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग. (संबंधित महामंडळातील त्या क्षेत्रातील कार्यकारी अभियंता)	सदस्य.
३.	शक्य असल्यास प्रकल्पनिहाय सेवाभावी संस्थेचा प्रतिनिधी (समिती स्थापनेनंतर)	सदस्य.
४.	प्रकल्पनिहाय पाणी वाटप संस्थेचा प्रतिनिधी (समिती स्थापनेनंतर)	सदस्य.

६.१ कार्य व उद्दिष्टे:-

- १) सुकाणु समिती/राज्यस्तरीय समिती व विभागीय स्तरीय समितीच्या आदेशांचे प्रालन करणे.
- २) प्रकल्पासंबंधी कार्यक्षेत्रीय कामकाजाचे समन्वयन व नियोजन करणे.
- ३) माहिती व संपर्क पळवळ आयोजित करणे बाबत नियोजन व अंमलबजावणी करणे.
- ४) अशासकीय संस्थांना कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होण्यासाठी उदबुलत करणे, अशासकीय संस्थेची निवड करणेसाठी मदत करणे.
- ५) प्रकल्पासाठी पाणीवापर गटाची तपासणी/पडताळणी करणे, तसेच पाणीवापर संस्था स्थापन करण्यासाठी अशासकीय संस्था समवेत मदत/सहकार्य करणे.
- ६) जर्मन अर्थसहाय्य कार्यक्रमांतर्गत प्रकल्पाचे प्रकल्प अन्वेषण अहवाल तसेच अंतिम प्रकल्प अहवाल तयार करणे व ते अधिष्ठाक अभियंता यांना सादर करणे, मंजूर करवून घेणे व पुढील कार्यवाही करणे.
- ७) त्रैमासिक, वार्षिक, भौतिक व आर्थिक कार्यक्रम तयार करून मंजूर करून घेणे व त्यानुसार प्रकल्प आराखडा करणे.
- ८) वित्तीय बँकेची समन्वय साधणे.
- ९) क्षेत्रीय कामाची गुणवत्ता साधणे, प्रकल्प कामावर नियंत्रण ठेवणे, प्रकल्पांची नियोजित प्रगती व गुणवत्ता साधणे.
७. सर्व समित्यांमध्ये नियमित समन्वय असण्यासाठी मासिक, त्रैमासिक बैठका आयोजित कराव्यात जेणे करून सर्व समित्यांच्या परस्परांत समन्वय साधेल व प्रत्येक समितीचे उद्दिष्ट्य साध्य होईल.

सुकाणु समितीच्या मार्गदर्शानुसार व आदेशानुसार विविध समित्या वेळोवेळी त्यांना सोपविण्यात आलेल्या जबाबदाऱ्या पार पाडतील.

विविध स्तरावर स्थापन करण्यात येणाऱ्या सभासदांसाठी प्रवास भत्ता व दैनिक भत्ता हा शासनाच्या प्रचलित निर्णयानुसार अनुज्ञेय राहील.

हा शासन निर्णय नियोजन व वित्त विभागाच्या अनुक्रमे अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक प्रसनिवि/१६५७ दि.११.११.९९ व प्रसवि/१७२५/व्यय-१५ दि.२४.११.९९ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सं. सु. यादव
(मंगला यादव)
शासनाचे उपसचिव.

प्रतिलिपी :-

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.

महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.

मा.मंत्री, [जलसंधारण विभाग]

मा.राज्यमंत्री, [जलसंधारण विभाग]

प्रधान सचिव, वित्त विभाग.

प्रधान सचिव, नियोजन विभाग.

सचिव, वित्त विभाग.

सचिव, नियोजन विभाग.

सचिव, जलसंधारण विभाग.

सचिव, पाटबंधारे विभाग.

सचिव, कृषी विभाग.

मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्था.स्तर) पुणे.

अधिक्षक अभियंता, ल.पा.(स्था.स्तर)मंडळ,पुणे/औरंगाबाद/नागपूर/अमरावती/ नाशिक/ ठाणे.

कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग (संबंधित महामंडळातील त्या क्षेत्रातील)

कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्था.स्तर)विभाग, जर्मन अर्थसहाय्य कक्ष, पुणे.

कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्था.स्तर)विभाग,पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नाशिक.

सहाय्यक अधिक्षक अभियंता, (संबंधित क्षेत्रातील)

उप सचिव, जलसंधारण.

अवर सचिव, जल-१ कार्यासन, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग.

विभागीय जनसंपर्क अधिकारी, माहिती व जनसंपर्क महासंघलनालय, मंत्रालय, मुंबई.

जल १ संग्रहालय.